

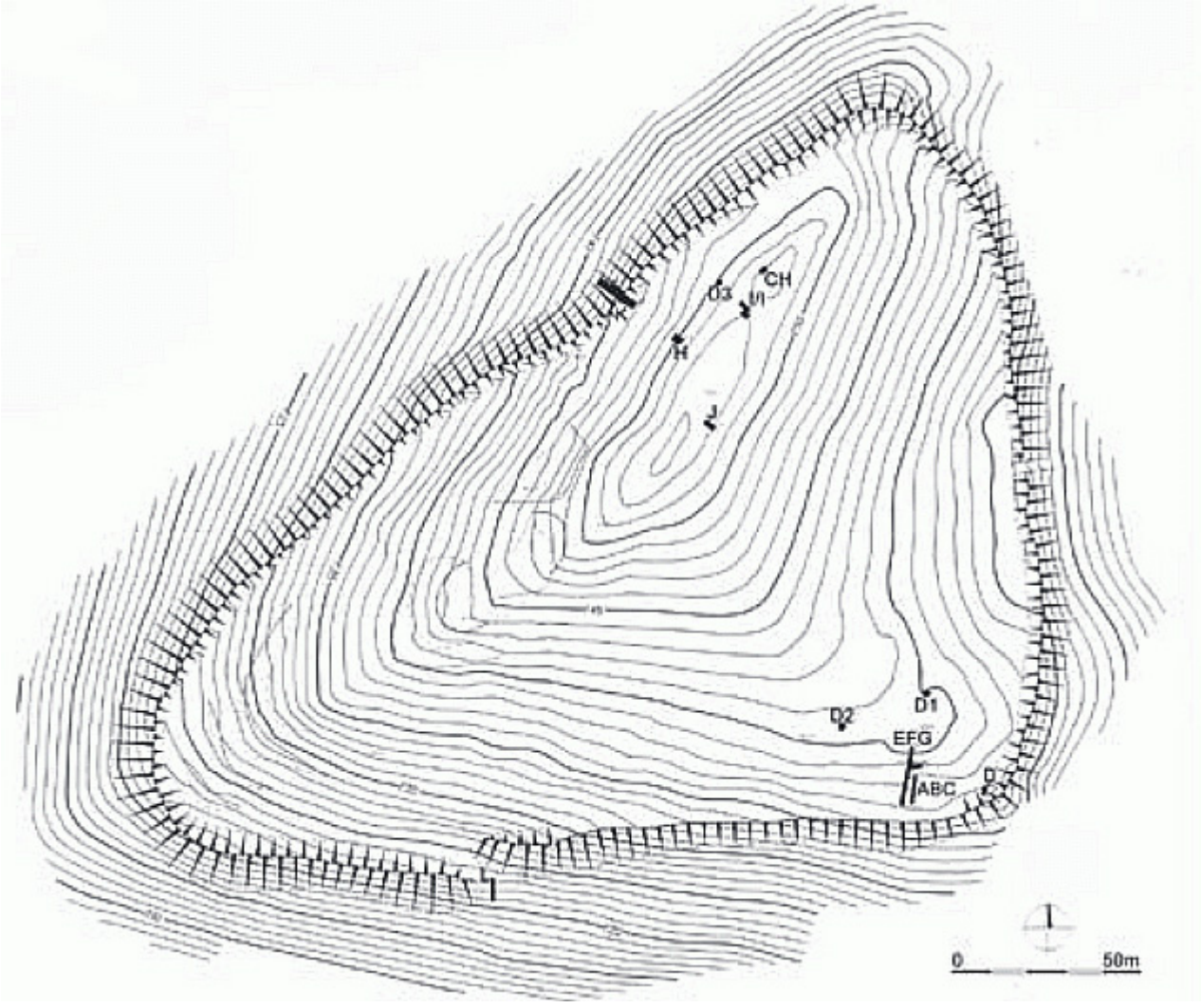
Čertův kámen na vrcholu Klášťova

Nejvyšší hora Vizovických vrchů (753 m n. m.) v poloze s pomístním názvem „Zámčisko“, opředená pověstmi, s doklady prastarého osídlení v podobě rozsáhlého výšinného hradiště.

Vrcholové partii Klášťova dominuje skalisko Čertův kámen na nejvyšším bodě a studánka pod vrcholem. Po celém obvodu hradiska je patrný kamenný val, který se na jižní straně neuzavírá prostor, ale podbíhá a přesahuje opačný konec valu a tvoří tak jakousi bránu krytou z boku oběma konci valů.

Val má dodnes výšku přibližně jednoho metru, v severovýchodní části dosahuje výšky až tří metrů, zatímco v jihovýchodní části se ztrácí úplně. Obepíná plochu asi 2,1 ha ve tvaru trojúhelníka se zaoblenými vrcholy a s mírně zaoblenými stranami.

Na jihovýchodní straně areálu jsou pozůstatky uměle vytvořené kamenné terasy s prohlubní nejasné funkce, jednu dobu považované za cisternu. Na terase se totiž nachází i několik dalších zahloubení. Terasy upravené kamenným dlážděním jsou v areálu hradiska celkem dvě.

Historie

Opevněné sídlo vzniklo na Klášťově zároveň s **prvním intenzivnějším osídlením této hornaté**

části jihovýchodní Moravy cca před necelými 3 tisíci lety na přelomu pozdní doby bronzové a starší doby železné – halštatské **přibližně v rozmezí let 900 – 750 př.n.l. Jedná se o období lidu lužických popelnicových polí.**

Již tehdy bylo obehnáno mohutným celokamenným valem navršeným z velkých na sucho kladených kamenů, širokým přes 3 metry, na čelní straně zpevněným dřevěnou konstrukcí. Tuto **lokalitu později od konce osmého do jedenáctého století využívali Slované**. Klášťov byl nejvýše položeným velkomoravským hradištěm.

Historie výzkumu

Novodobá rozsáhlejší výzkumná akce této tajemné hory, podnícená amatérským nálezem z roku 2003, proběhla v květnu 2005 na popud starosty obce Vysoké Pole Josefa Zichy, v jejímž katastru lokalita leží. Ve dnech 8. – 11. 5. geodeti Ústavu archeologické památkové péče Brno nově zaměřili lokalitu a ve dnech 23. – 27. 5. archeolog PhDr. Jiří Kohoutek provedl několik zjišťovacích sond menšího rozsahu v jihovýchodní části hradiska. Na to, že tato lokalita není příliš dobře dostupná, **byly objevy značně překvapivé, šokující zejména množstvím hromadných skladů – tzv. depotů**.

Pozoruhodný byl dosud nevídaný depot v podobě 51 předmětů ukrytých pod žernovem. Z dalšího výzkumu **bylo získáno dalších více jak 100 železných předmětů, nástrojů, zbraní i ozdob z doby halštatské (např. součásti výbavy jezdecké bojovnické družiny), dále předměty charakteristické pro dobu velkomoravskou**. Nechyběly ani kousky velkomoravské keramiky, zdobené charakteristickou vlnicí. Tím **bylo definitivně potvrzeno velkomoravské osídlení lokality**.

KLÁŠŤOV

Nejvyšší hora Vizovických vrchů **Klášťov** (753 m n. m.) byla od doby železné velmi významným místem. První **hradisko** zde bylo postaveno už v době halštatské asi v letech **900–750 př. n. l.**, obnoveno bylo zřejmě za období Velkomoravské říše. Přestože archeologové věděli o osídlení Klášťova již dříve, nejnovější výzkumy překvapily i je samotné. Tým pod vedením zlínského archeologa PhDr. Jiřího Kohoutka totiž během podrobnějšího výzkumu hradiska v letech 2005–6 vyzvedl ze země **přes 450 železných předmětů** z období Velké Moravy. Podobný nález nemá ve středoevropském prostoru obdobu a odborníci míní, že mohlo jít o kultovní místo, kam lidé přinášeli velmi cenné železné předměty jako obětiny slovanskému bohu ohně a bouře. Jednalo se např. o zemědělské nářadí, ale také výbavu jezdecké družiny. Pokud se potvrdí hypotéza archeologů, bude Klášťov **prvním prokázaným obětním místem z doby Velké Moravy ve střední Evropě**. V té době již sice vítězilo křesťanství, ale na řadě míst ještě přežívaly staré pohanské rituály. V mohylách, které tvoří půlkruh kolem kopce, jsou lidé pochovaní podle křesťanského zvyku s hlavou k západu, ale s pohanskou výbavou na posmrtnou cestu. Na mytický význam Klášťova poukazuje také **řada pověstí**, v nichž se zde zjevují bytosti se zvláštní mocí a černý býk nebo pes střeží poklady skryté v zemi.

Archeolog Jiří Kohoutek

Dokumentace nálezu

tj. bohu Perunovi

Archeolog dr. Kohoutek se domníval, že Moravané tuto lokalitu využívali jako kultovní místo a železné předměty představovaly oběť bohům. Klášťov je totiž z jižní strany lemován půlkruhem slovanských pohřebních mohyl. Podle dr. Jiřího Kohoutka jde o první prokázané kultovní místo starých Slovanů na území Moravy a Čech z období před nástupem křesťanství. Podle jeho názoru **hora musela mít významný sakrální účel, předpokládal, že byla zasvěcena bohu hromu, bouře a ohně, což by měl být Perun**. V pozdějších tradicích však údajně neměla hora nejlepší pověst. Podle názoru dr. Kohoutka **se církev snažila potlačit staré pohanské kulty, a tak horu zasvětila ďáblu**. Tak zdůvodnil existenci četných pověstí o výskytu čertů a dalších nadpřirozených temných sil, podle nichž není radno Klášťov navštěvovat v kteroukoliv denní nebo noční dobu.

Výzkum zde pokračoval v několika etapách a například v roce 2007 byly objeveny 4 nové depoty, největší z nich obsahoval 40 železných předmětů, mezi nimiž byly **většinou zastoupeny zemědělské i jiné druhy nástrojů**.

Archeologický průzkum zatím nenarazil na známky obytných stavení ani na pohřebiště či jednotlivé

hroby, **není tedy jasné, zda lokalita sloužila jako obydlený prostor nebo pouze k rituálním nebo skladovacím účelům** či jako pouhé útočiště v době nebezpečí vojenského napadení nepřítelem.

Slovanské osady s pohřebišti ale s určitostí existovaly v nezanedbatelném množství zejména na jižní straně od hřebene Vizovických vrchů na Slavičínsku (Lipová, Nevšová, Rudimov). Totéž se týká i sídlišť nebo pohřebišť období pozdní doby bronzové a počátku doby železné jihozápadně od Klášťova (Sehradice, Slopné), jižně od Klášťova (Vlachovice, Štítná nad Vláří) nebo jihovýchodně od Klášťova (Tichov, o kus dále pak Sidonie). [1]

Na hradisko vcházelo se od Vysokého Pole cestou po stráni oklikami, jež vede návrším, které je přepaženo ohromným kamenným náspem, jak (r. 1890) zaznamenal J. Kučera.

Perun – bůh hromu, bouře a blesku

Nejsilnějším bohem slovanského panteonu je hromovládný Perun, který v době válek vystupuje do čela slovanského panteonu, aby zajistil vítězství našim zbraním a ochránil ty, kteří jdou do války. **V době míru je bohem deště, bouře, hromu a blesku, přinášeje úrodě vláhu.** Je mu zasvěcen nejsilnější strom v přírodě – dub. Jeho posvátným zvířetem je býk. Jeho zbraní je ohnivá sekera. Tato posvátná sekera letící po obloze je nazývaná bleskem. Zasvěcen je mu i den, a to čtvrtek. Jeho jméno lze jednoduše z praslovanštiny přeložit jako „ten, kdo silně pere“. Perun pro svou sílu je patronem i nad archaickým právním řádem Slovanů , **je oblíbeným ručitelem smluv a ochráncem lidí a společnosti, zajišťuje tak soulad na zemi**.

Čertův kámen na Kláštově – Kříž Lady Bohorodičky (Ladinec)

Hromovládce zastává jednu z nejdůležitějších pozicí ve všech indoevropských i semitských mytologiiích. Nejbližší obdobou slovanského Peruna je litevský Perkunas, dále můžeme jmenovat germánského Thóra-Donnara, keltského Taranise, obdobně i římský Jupiter, řecký Zeus, staroindický Indra nebo semitský Baal. Můžeme tak předpokládát společného předchůdce těchto indoevropsko-semitských hromovládců i v náboženství dávných Nostratiků, čímž se dostáváme až do 5. – 8. tisíciletí př. n. l.

Stopy po Perunovi jsou poměrně bohaté z celého slovanského území, o čemž svědčí i četná toponyma odvozená od Perunova jména. Nejstarší zprávu připisovanou Perunovi nám dává byzantský historik Prokopios z Kaisareie (500-560), který zmiňuje hlavního boha Slovanů, vládce hromů, bohužel bez udání jména: „Uznávají (Slované a Antové), že je jediný bůh, tvůrce blesku a všeho pán, i obětují mu skot a všeliká zvířata…“

Na Slovensku a východní Moravě se Perunovo jméno (na Slovensku často zkomolené do podoby Parom) udrželo do dnešních dnů v řadě lidových kletí. V těchto rčeních však Perunovo jméno zastupuje ďábla, čerta, což je důsledek démonizace tohoto boha po přijetí křesťanství. Taktéž je charakteristické, že slovo piórun v polštině a perun v ukrajinštině znamená blesk.

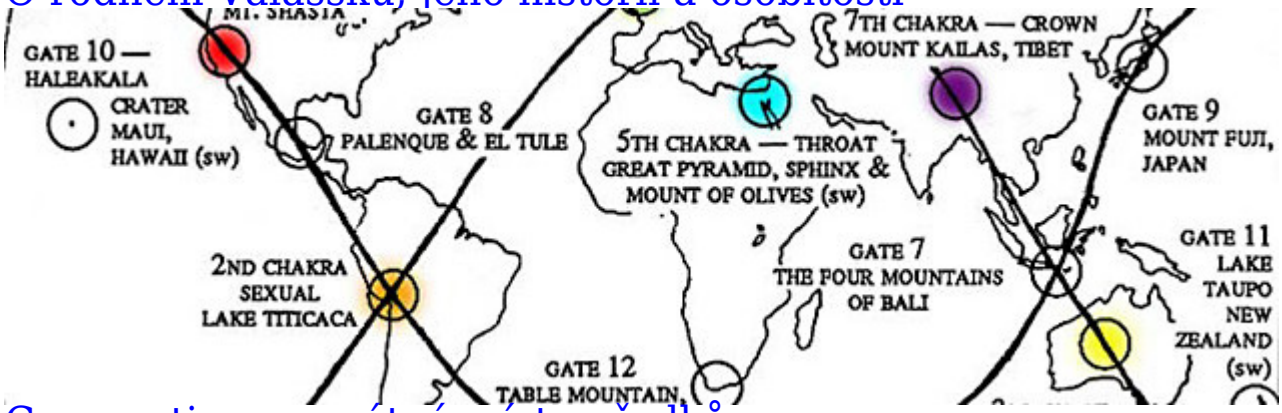
Po přijetí křesťantví byl v oblastech ovlivněných pravoslavím **Perun ztotožněn se sv. Eliášem, jehož svátek se slaví 20. července.** Právě podle lidových pověstí a písní spjatých se sv. Eliášem a také podle ruských duchovních veršů můžeme rekonstruovat i ve slovanském prostředí mytologické obrazce spjaté s Perunem. Podle tohoto podání **Perun stíhá bleskem a hromem čerta, ďábla, někdy též draka, zmeje**. To můžeme vyložit jako boj nebeského Peruna s nečistými silami, které především způsobují letní sucho. Podle makedonského podání Perunovi v boji s lamjou (drakem) pomáhají zmejové – duše zvláštních lidí (šamanů – ochránců svých dědin), které při spánku vylétávají z jejich těl. Některými badateli je za přímého Perunova protivníka pokládán bůh Veles. Ačkoliv chtonický Veles je zajisté nebeského Peruna pravým protikladem, nemůžeme toto tvrzení pokládat za hodnověrné. [2]

Použité zdroje informací

1. Oficiální web Slované, http://slovane.cz/?p=313
2. Oficiální web Rodná víra, http://rodnavira.cz/slovane/bohove/perun

Další místa Valašska

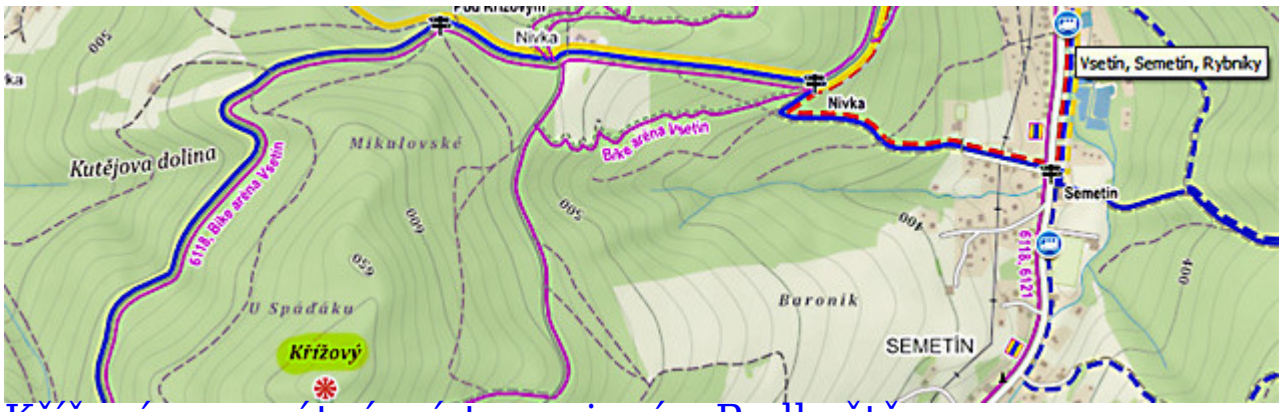
O rodném Valašsku, jeho historii a osobitosti

Geomantie a posvátná místa předků

Soláň jako vrch valašských umělců

Křížový – posvátné místo spojené s Radhoštěm

Klášťov – obětní místo boha Peruna

Sdílet